

Archimedeslaan 6
3584 BA Utrecht
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Tel. 030-2589111
Fax 030-2582564
www.provincie-utrecht.nl

Aan:
Stuurgroep Toekomst Recreatie(schappen)
T.a.v. Programmamanager H. Mertens
Postbus 80300
3509 TH Utrecht

Datum	12 maart 2013	Team	MEC-EER
Nummer		Referentie	Gwen Boon
Uw brief van	7 februari 2013	Doorkiesnummer	2055
Uw nummer		Faxnummer	
Bijlage	geen	E-mailadres	Gwen.boon@provincie-Utrecht.nl
		Onderwerp	Reactie provincie op notitie <i>Toekomst recreatie als publieke taak</i>

Geachte stuurgroep,

Provincie Utrecht heeft op 7 februari 2013 de notitie *De Toekomst van Recreatie als publieke taak* van de stuurgroep Toekomst Recreatie(schappen) ontvangen.

De vragen die de stuurgroep ons voorlegt, zijn:

- Vraag 1: *Hoe kijkt u aan tegen de publieke taak op het terrein van de recreatie in de komende jaren in het licht van de stijgende vraag van onze inwoners naar meer en meer diverse recreatiemogelijkheden?*
- Vraag 2: *Kunt u zich vinden in de uitgangspunten van de stuurgroep? Wanneer u zich (op onderdelen) niet kunt vinden in de uitgangspunten of onderdelen mist, wilt u dit dan toelichten?*
- Vraag 3: *Op basis van welke criteria vindt u dat de stuurgroep het scenario en de variant moet kiezen?*

Het college van Gedeputeerde Staten heeft op 12 maart j.l. de door de stuurgroep gestelde vragen hieronder beantwoord.

Antwoord op vraag 1

Het antwoord van de provincie is als volgt:

Recreatie en toerisme zijn belangrijk voor de economische ontwikkeling van de provincie Utrecht
Jaarlijks verdienen direct ca. 28.000 werknemers hun brood in deze sector en gaat er €2,4 mld. in om. Hiermee kent de toeristisch-recreatieve branche een groter belang dan de bouwsector en is zij, in aantal

Het provinciehuis is per openbaar vervoer vanaf Utrecht CS te bereiken via GVVU-lijn 11 (richting De Uithof).

Heeft u klachten? Provinciale klachtencommissie, 030-2583322.

banen, even groot als de bancaire sector. In het zakelijk segment en de markt voor dagtochten doet de provincie Utrecht het beter dan het landelijk gemiddelde. De vakantiemarkt is in de provincie echter nog van zeer bescheiden omvang en nemen de bestedingen zelfs af. In de totale sector nemen de bestedingen gelukkig nog steeds toe, ondanks de crisis.

Direct en indirect draagt de toeristisch-recreatieve sector bij aan de ontwikkelopgave Utrecht Topregio uit de Strategische Agenda Een gevarieerd aanbod aan toeristisch-recreatieve en culturele voorzieningen en cultuurhistorisch erfgoed versterkt de aantrekkingskracht voor bedrijven en personeel. De provincie acht een goede bereikbaarheid en toegankelijkheid van het recreatieve aanbod en het gevarieerde landschap belangrijk als tegenhanger van haar nadrukkelijke inzet op binnenstedelijke woningbouw.

De provincie wil dat het aanbod beter aansluit op de vraag en dat het onderhoud en beheer efficiënt en effectief wordt gedaan

De provincie ziet haar rol in het waarborgen van voldoende recreatieve voorzieningen voor een goed woon- en leefklimaat (Utrecht Topregio) en deze regionaal op elkaar af te stemmen. Voor de provincie is het daarbij van belang dat het gaat om (boven)regionale recreatieve voorzieningen waarvan de kosten niet door één gemeente gedragen kunnen worden en die niet stoppen bij de gemeentegrenzen (bijv. routes en bepaalde recreatieterreinen). Randvoorwaarde hierbij is het duurzame behoud van natuur, landschap en erfgoed (De aantrekkelijke regio: Visie Recreatie en Toerisme 2020) en het waarborgen van de recreatieve voorzieningen.

De provincie wil haar inzet meer focussen op strategische gebiedsgerichte/ thematische opgaven van (boven)regionaal belang

De provincie kiest in haar Visie R&T 2020 voor focus binnen een expliciete rol- en taakopvatting. Dat betekent concreet inzetten op:

- (Boven)regionale recreatieterreinen en waterrecreatie;
- het accommoderen van recreatiedruk rondom de stad;
- optimalisatie, onderhoud en beheer landelijke fietsroutenetwerk en fietsknooppuntensysteem;
- borgen onderhoud en beheer van LAW-routes, streekpaden en andere belangrijke regionale routes op de lange termijn;
- inzetten op completering netwerk van TOP's en poorten;
- behoud van het bestaande BRTN-en kanonnetwerk en het verbeteren van de veiligheid op dit netwerk.

Antwoord op vraag 2

De provincie kan zich vinden in alle uitgangspunten van de stuurgroep

Naar aanleiding van het rapport van Buck Consultants International en Orange Olive *Innovatief doelen realiseren* (september 2012) hebben de Staten als volgt richting de stuurgroep gereageerd (Statenbrief 80C922D3, 6 november 2012):

- Behouden en ontwikkelen van de mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding (recreatie en toerisme) is een provinciaal belang.
- De provincie voelt een verantwoordelijkheid voor de (boven)regionale routestructuren voor wandelen, fietsen en varen.
- De verdere invulling van de rol van gebiedsregisseur is belangrijk. De rol die gebiedscommissies West en Oost en bijbehorende programmabureaus hierbij kunnen spelen, dient te worden onderzocht.
- De provincie is bereid om ten behoeve van 'ruimte voor ondernemerschap' de planologische mogelijkheden nader te onderzoeken, zoals de inzet van een inpassingsplan. Dit kan onderdeel

zijn van de inhoud van de instrumentenkoffer die de gebiedsregisseur ter beschikking komt te staan.

- De provincie wil meer inzicht in de maatregelen die nodig zijn om het genoemde verdienpotentieel in Innovatief doelen bereiken te behalen.
- De provincie vindt dat de baten meer terecht moeten komen waar de kosten worden gemaakt. Wij willen onderzoeken welke mogelijkheden daarvoor zijn en welke maatregelen we eventueel moeten nemen.
- De provincie wil dat de toekomstige organisatie van ontwikkelen, onderhouden en beheren van recreatieve voorzieningen meer ondernemend en ondernemersgericht is en willen weten hoe dit gestimuleerd kan worden (door de provincie).

Deze punten vindt de provincie in voldoende mate terug in de uitgangspunten uit de notitie.

Een nadere uitwerking van een mogelijke rol van de gebiedscommissies is gewenst

Aangaande de rol van de AVP gebiedscommissies (1.6.5 in de notitie) vraagt de provincie de stuurgroep i.s.m. de gebiedscommissies om een nadere uitwerking van de mogelijke rol, taken en bevoegdheden van de gebiedscommissies inzake de ontwikkeling en eventueel het onderhoud en beheer van de recreatieve voorzieningen voordat zij hierover een besluit kan nemen. Belangrijk daarbij is dat de provincie meer kan sturen op strategische en integrale beleidskeuzes. De provincie vraagt de stuurgroep om een nadere toelichting hoe hier mee om te gaan (duurzaamheid, juridische bevoegdheden, etc.).

De provincie acht de omvorming van de recreatieschappen noodzakelijk om het bestaande budget strategischer, efficiënter en effectiever in te kunnen zetten

De provincie erkent de in de notitie genoemde problematiek van de recreatieschappen en wenst een omvorming¹ hiervan zodat er weer sprake is van een efficiënte en effectieve organisatie van de ontwikkeling, onderhoud en beheer van toeristisch-recreatieven (boven)regionale voorzieningen. Dit betekent dus dat de provincie een verantwoordelijkheid blijft voelen voor de (boven)regionale voorzieningen in het bezit van het recreatieschap (1.6.8 in de notitie). De provincie heeft dan ook niet de intentie om haar bijdrage (circa €2 mln.) te verlagen, maar wel om haar bijdrage strategischer en effectiever in te zetten op de onderdelen waarvoor zij (mede) verantwoordelijk is. Daardoor kan de provincie gericht sturen op de realisatie van haar beleid.

De provincie ziet nog voordelen in een (aan de overheid gelieerde) uitvoeringsorganisatie

De provincie erkent ook dat de deelnemers – en dus ook de provincie - een speciale verantwoordelijkheid hebben voor de medewerkers van de uitvoeringsorganisatie Recreatie Midden Nederland (1.6.10 in de notitie). Ook ziet de provincie nog voordelen in een aan de overheid gelieerde uitvoeringsorganisatie (1.6.9 in de notitie), mits deze bedrijfsmatig opereert, professioneel en klantgericht is en ondernemerschap toont. De voordelen die de provincie ziet, zijn:

- Schaalvoordelen door een professionele inkoop- en aanbestedingsorganisatie;
- een partij met kennis van zaken op het gebied van onderhoud en beheer;
- schaalvoordelen door het delen van kennis en ervaring op het gebied van de ontwikkeling van mini-economieën, het verbinden van partijen en sluiten van nieuwe allianties;
- Eenduidigheid in handhaving en controle op kwaliteit en veiligheid;
- herkenbare aanpak en uniforme kwaliteit in alle recreatiegebieden.

Afhankelijk van de vorm en inrichting van de uitvoeringsorganisatie, ziet de provincie ook mogelijkheden voor:

- Coördinatie van de ontwikkeling, onderhoud, beheer en publieksbereik regionale routenetwerken, en:

¹ Zie coalitieakkoord 2011-2015

- het beheer van het fietsknooppuntensysteem.

Antwoord op vraag 3

De provincie wil het volgende:

1: *Een versimpeling van de organisatiestructuur met meer invloed voor de provincie om daarmee gericht te sturen op realisatie van haar beleidsdoelen*

De provincie vindt dat zij binnen de huidige recreatieschappen onvoldoende kan sturen op de realisatie van haar beleid. De provincie draagt in totaal het meest bij, maar heeft geen evenredig stemrecht. Door het duale stelsel bij de provincie hebben Statenleden besloten geen zitting te nemen in het algemeen bestuur van de vier recreatieschappen. De gemeenschappelijke regeling (GR) is echter wel zodanig ingericht dat een aantal Statenleden in het algemeen bestuur stemrecht heeft, mits zij aanwezig is. De provincie verliest dit stemrecht nu. De 5 gemeenschappelijke regelingen vragen ongeveer elke 2 maanden de aanwezigheid van de gedeputeerde in het dagelijks bestuur en ongeveer elke 4 maanden in het algemeen bestuur. Ook hier is de aanwezigheid van de gedeputeerde verplicht. De provincie wil in de nieuwe organisatiestructuur minder bestuurlijke drukte, meer sturen via “wie betaalt, bepaalt” en de mogelijkheid om schriftelijk te stemmen.

De provincie wil dat de begrotingen beter inzicht bieden in de kosten van de hele levenscyclus van een recreatieve voorzieningen: regulier onderhoud, groot onderhoud, vervangings- en ontwikkelinvesteringen, kosten voor toezicht, risicobudget, overige kosten als bijvoorbeeld verzekering. De provincie wil ook gericht kunnen sturen op de realisatie van haar beleid en wenst daarom meerjaarlijkse uitvoeringsplan(nen) en hierop afgestemde begroting(en).

2: *Een bestuurlijke organisatie die zich richt op de strategische, (boven)regionale en integrale beleidskeuzes*

Rondom de steden Utrecht en Amersfoort, maar ook op veel locaties in het landelijk gebied komt een groot aantal opgaven bij elkaar. Om de ontwikkelopgave te bepalen en de samenhang tussen alle verschillende opgaven te bewaken, is vaak een (boven)regionale, ruimtelijke en integrale afweging nodig. De provincie ziet het als haar taak om hierop te sturen en wil graag participeren in (een) samenwerkingsverband(en) die hieraan bijdragen.

De provincie vindt dat een aantal bezittingen en voorzieningen van de huidige recreatieschappen niet voldoet aan het profiel van (boven)regionaal. Het bovenstaande in acht nemende, is de provincie van mening dat op deze bezittingen en voorzieningen geen samenwerking met de provincie nodig is.

Uit het onderzoek *Innovatief doelen realiseren* van Buck Consultants en Orange Olive blijkt dat recreatieve routestructuren nog lastig met privaat geld zijn te financieren. Kijkend naar de recreatieve vraag is een goed functionerend (boven)regionaal recreatief routenetwerk (wandelen, fietsen en varen) echter zeer belangrijk. Het vormt de ruggengraat van de recreatieve voorzieningen in de provincie.

Publieke investeringen hierin zijn dus noodzakelijk. Omdat een routenetwerk gemeente overstijgend is en vaak zelfs provincie overstijgend, is samenwerking op dit gebied belangrijk. De huidige recreatieschappen hebben niet alle routestructuren in hun bezit, onderhoud en/of beheer. De provincie vindt daarom dat de regie en coördinatie op de (boven)regionale routestructuren op provinciaal niveau breed moet worden opgepakt. De gemeenten blijven wel verantwoordelijk voor het onderhoud en beheer van hun eigen paden.

3: Een kleine en slagvaardige uitvoeringsorganisatie die effectief en efficiënt in opdracht van de partners haar beheers- en onderhoudstaken uitvoert

De provincie ziet voordelen in een gezamenlijke (aan de overheid gelieerde) uitvoeringsorganisatie. Deze krijgt dan de beleidskaders mee waarbinnen zij haar uitvoering moet doen en legt hiervoor ook jaarlijks verantwoording af. De provincie acht het dan niet meer nodig om hierover elke 2 of 4 maanden bestuurlijk af te stemmen. Veel zaken kunnen bovendien worden afgehandeld vanuit de wettelijke en ruimtelijke kaders (vergunningverlening, bestemmingsplannen, PRS en PRV).

4: De nieuwe organisatiestructuur biedt meer mogelijkheden voor private investeringen in het aanbod van (boven)regionale recreatieve voorzieningen

De nieuwe organisatiestructuur moet mogelijkheden bieden om voor verschillende voorzieningen en terreinen publiek-private samenwerking aan te gaan. De provincie wil dit ook bevorderen door een aangepast instrumentarium. De provincie wil graag met andere partijen de mogelijkheden van o.a. de volgende instrumenten verkennen:

- een (revolverende) participatie/investeringsfonds met publieke en private partijen;
- mini-economieën;
- de inzet van gebiedsregisseurs/-makelaars;
- een aangepast ruimtelijk instrumentarium voor generatorgebieden;
- een ondernemersloket.

Een gebiedsgerichte aanpak is volgens de provincie belangrijk omdat daar de afstemming plaatsvindt met bewoners, ondernemers, belangenorganisaties, grondeigenaren, etc. De provincie ziet hiervoor mogelijkheden in mini-economieën met gebiedsregisseurs. De provincie wil – wanneer nodig - bij het realiseren van mini-economieën met recreatieve voorzieningen van (boven) regionale betekenis ondersteuning bieden. Dit betekent niet dat de provincie bestuurlijk deel hoeft te nemen aan afzonderlijke mini-economieën. Voor het aangepast ruimtelijk instrumentarium denkt de provincie al een goede basis te hebben gelegd in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en bijbehorende verordening.

5: De rol van de provincie is in de nieuwe organisatiestructuur eenduidig en helder

In de huidige structuur heeft de provincie meerdere rollen: subsidient, deelnemer en toezichthouder. De provincie vindt het belangrijk dat in de toekomst haar positie en rol voor de hele provincie gelijk is en daarmee voor iedereen helder is. De provincie heeft ook een andere rol dan de gemeenten in dit vraagstuk en wil graag haar rol als verbinder en regisseur kunnen waarmaken.

Wij hopen u zo voldoende geïnformeerd te hebben en wensen u veel succes met de verdere uitwerking van de voorkeurskoers.

Met vriendelijke groet,

Dhr. drs. R.E. de Vries
gedeputeerde